

BioGas2020

Nationale og Internationale Tilskudsmuligheder

Finansieringsmuligheder for biogasrelaterede projekter
indenfor den tunge transportsektor

Interreg

Öresund-Kattegat-Skagerrak
European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

Offentliggørelsesdato: 15/01/2018

Arbejdsopgave 5: Biogas til Tung transport, Aktivitet 5.1: Nationale og internationale tilskudsmuligheder

Skrevet af:

Natasja Bjerregaard Christensen, NTU ApS, Danmark
Phuong Ninh, NTU ApS, Danmark

Kontrolleret og godkendt af:

Kent Bentzen, NTU Aps, Danmark

Kontakt:

Phuong Ninh, Projektleder

Vestre Havnepromenade 5, 4 sal
Postboks 1111
DK-9000 Aalborg
Danmark

Tlf.: +45 99 30 00 16
E-mail: pn@ntu.eu

Delfinansieret af: Interreg ÖKS
<http://interreg-oks.eu>

Interreg

Öresund-Kattegat-Skagerrak
European Regional Development Fund

EUROPEAN UNION

Executive Summary

The aim of this report is to identify a list of co-financing possibilities for projects related to the development and deployment of biogas within the heavy transport sector. The report identifies three different types of co-financing - international grants, loans and various national mechanisms.

The report is intended as a reference work for project consortiums in the search for co-financing possibilities for biogas related projects within the heavy transport sector. The report must, however, not be seen as the end result for co-financing opportunities, as there may be other grants, loans or national mechanisms, not mentioned within this report, where funding can be obtained. Moreover, the identification of funding possibilities does not guarantee co-financing, as this depends solely on the individual project and funding application.

The project is an integral part of the EU financed project Biogas2020. The project is financed through the Interreg Oresund-Kattegat-Skagerrak program and runs over a three-year period from august 2015 till July 2018. The project is transnational, with the participation of partners from both Denmark, Norway and Sweden, for with reason the identified co-financing possibilities also covers these three countries.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	4
Præambel.....	6
Bevillinger	7
Interreg Nordsøområdet Programmet 2014-2020	7
Interreg Østersøregion Programmet 2014-2020	9
Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak programmet 2014-2020	10
Interreg Europe Programmet 2014-2020.....	12
Interreg Botnia-Atlantica programmet 2014-2020	13
Horizon 2020 2016-2017 Work Programme	14
CEF Transport 2014-2020 programmet	15
LIFE	17
Lån.....	19
Vækstfonden	19
Den Nordiske Investeringsbank	20
Danmarks Grønne Investeringsfond	21
Nordic Environment Finance Corporation	22
Nationale Mekanismer.....	23
Danske Nationale Mekanismer	23
Innovationsfonden	23
Den Danske Regionalfond	24
Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram.....	25
Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram	26
Svenske Nationale Mekanismer	27
Den Svenske Regionalfond.....	27
Den svenske Energimyndigheten.....	29
FFI – Miljø og Energi.....	30
Mistra Innovation.....	31
Vinnova - Innovationsprojekt i företag	32
Norske Nationale Mekanismer	33
Regionale Udviklingsmidler	33
Innovasjon Norge	34
NOx Fonden.....	35
SkatteFUNN	36
Mercurprogrammet	37

Forskningsrådet.....	38
Transport 2025.....	38
Forskningsrådet.....	39
Brukerstyrt Innovasjonsarena.....	39
Forskningsrådet.....	40
Maroff.....	40
Forskningsrådet.....	41
ENERGIX.....	41
Forskningsrådet.....	42
VRI.....	42
Enova.....	43
Regionale Forskningsfonde.....	45
Bibliografi.....	46

Præambel

Denne rapport vedrørende nationale og internationale tilskudsmuligheder er produceret som en del af det Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak finansierede projekt "Biogas2020". Biogas2020 er et tre-årigt projekt, som udspiller sig fra august 2015 til juli 2018 med deltagelse af aktører fra både Danmark, Sverige og Norge.

Formålet med rapporten er, at identificere en række internationale bevillinger, lån og nationale mekanismer, som udøver finansiel støtte til udviklingen og implementeringen af brugen af biogas indenfor den tunge transportsektor. Rapporten kan derfor bruges som et opslagsværk for projektkonsortier på udkig efter tilskudsmuligheder til projekter vedr. biogas i den tunge transportsektor. Rapportens identifikation af international bevillinger, lån og nationale mekanismer, udelukker dog ikke muligheden for, at der kan opnås støtte fra andre fonde, hvorfor rapporten ikke kan ses som værende endeligt udtømmende.

I forhold til brugen af rapporten er det ligeledes vigtigt at understrege, at rapportens identifikation af finansieringsmuligheder ikke garanterer medfinansiering fra de nævnte fonde. Rapporten identificerer en række forskellige medfinansieringsmuligheder, hvorefter den endelige afgørelse omkring tildeelingen af midler afhænger af det individuelle projekt og den indsendte ansøgning.

Rapporten er et dynamisk dokument, som vil blive opdateret ved væsentlige ændringer, nye tilskudsmuligheder mm. Desuden vil rapporten blive opdateret i januar 2017 og januar 2018. Partnere i Biogas2020 projektet er derfor velkomne til at komme med inputs hertil.

Rapporten er udarbejdet af den danske projektpartner NTU, der som arbejdspakkeleder af arbejds-pakke 5 "Infrastruktur" har det overordnede ansvar for at fremme udviklingen og brugen af biogas i den tunge transport.

Rapporten er baseret på data indsamlet fra førstehåndskilder, tidligere udarbejdede rapporter og data indsamlet fra svenske og norske partnere.

Bevillinger

Interreg Nordsøområdet
Programmet 2014-2020

Geografisk område	Danmark, Norge, samt dele af Sverige, Storbritannien, Tyskland, Nederlandene og Belgien
Totale støttebeløb	DKK 1,2 milliarder
Finansieringsrate	50 %
Gennemsnitlig finansiering	DKK 3-4 millioner per partner
Næste indkaldelse	14. marts 2016
Ansøgningens længde	Ca. 50 sider
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Ca. 3 måneder

NSR programmet har til formål at gøre Nordsøområdet til et bedre sted for borgerne at bosætte sig, arbejde og investere i. Programmet skal forbedre den generelle livskvalitet blandt borgerne i regionen ved at sikre adgang til flere og bedre jobs, etablere gode transportforbindelser og ved at gøre området attraktivt at bo og leve i.

Programmet har et særligt fokus på pilot-, demonstrations og testprojekter. På trods af sit store fokus på udviklingen af nye teknologier, finansierer programmet ligeledes projekter inden for afprøvnin-gen af nye organisationsstrukturer, støttenetværk og innovativ praksis. NSR programmet fokuserer særligt på fire udvalgte indsatsområder:

- 1) Vækst,
- 2) Miljørigtig Innovation,
- 3) Den Bæredygtige Nordsø,
- 4) Grøn Mobilitet.

Ud af disse fire områder hører projekter tilknyttet biogas til tung transport hjemme under prioriteten "**Grøn Mobilitet**".

Grøn mobilitet prioriteten støtter især udviklings- og demonstrationsprojekter inden for innovative og/eller forbedrede transport og logistik løsninger, som potentielt kan flytte store mængder gods væk fra langdistance vejtransport. Desuden ønsker prioriteten at stimulere brugen af nye produkter, services og processer, som reducerer det miljømæssige aftryk fra transportsektoren i Nordsøregionen.

Under Interreg Nordsø programmet skal der som minimum indgå partnere fra to medlemslande, inkl. Norge, mens projektet bør have en positiv effekt på størstedelen af programområdet. Ydermere, skal der i projektet indgå en offentlig/non-profit lead partner, som skal udvise viden inden for ledelse af EU-finansierede projekter og besidde tilstrækkelige midler til at dække eventuelle krav om tilbagebetaling. Projekter kan desuden også have deltagelse af partnere fra den private sektor, så længe at de lever op til en række program-specifikke krav.

Fsva. norsk deltagelse, deltager norske partnere og tilskudsmodtagere på samme vilkår som EU partnere og er derfor også underlagt

---

de samme regler. Den eneste betydelige forskel er, at norske tilskudsmodtagere modtager støtte fra deres egen norske fond (EUR 10 millioner) og udgifterne fra de norske partnere og de øvrige partnere skal derfor også holdes separat. Idet den finansielle støtte kommer fra en separat fond, er der derfor inden ansøgningen fremsendes vigtig at kontrollere hvorvidt der fortsat er norske midler til rådighed.

Geografisk område	Danmark, Sverige, Finland, Estland, Letland, Litauen, Polen, og det nordøstlige Tyskland
Totale støttebeløb	DKK 2 milliarder
Finansieringsrate	75% for danske og svenske projektdeltagere og 50% for norske
Næste indkaldelse	Publiceres i første kvartal 2016
Ansøgningens længde	Ca. 50 sider
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Ca. 3 måneder

Østersøprogrammet er EU's program til fremme af transnationalt samarbejde på tværs af regionen. I projekter støttet af programmet arbejder partnere fra landene omkring Østersøen sammen i transnationale projekter med det formål at adressere de fælles udfordringer og muligheder, der deles i Østersøregionen.

Merværdien af Østersøprogrammet er den transnationale dimension af de finansierede aktiviteter og investeringer. Programmet søger derfor at udnytte muligheder og adressere problematikker, som ikke kan løses af et enkelt land, men i stedet kræver en samlet indsats fra partnere fra flere lande i regionen.

I projekter under Østersøprogrammet kan der deltage aktører både fra offentlige myndigheder, lokal og regionalt myndighedsniveau, forskningsinstitutioner, speciel agenturer og sammenslutninger, NGO'er og virksomheder. Grundet det særlige fokus på transnationalitet skal der dog som minimum indgå partnere fra 3 medlemslande, inkl. Norge. Desuden skal Lead partneren være en offentlig/non-profit organisation.

Fsva. finansieringsraten fra programmet, varierer denne imellem de deltagende lande. Partnere fra Estland, Letland, Litauen og Polen kan modtage finansiering til op til 85% af de afholdte udgifter. Partnere fra Danmark, Finland, Tyskland og Sverige kan modtage op til 75% medfinansiering, mens norske partnere kan modtage op til 50%.

Inden for Østersøprogrammet ydes der især støtte til projekter og initiativer indenfor:

- Innovation
- Håndtering af Natur Ressourcer
- Bæredygtig Transport
- EU Strategistøtte.

Ud af disse fire områder hører projekter tilknyttet biogas til tung transport hjemme under prioriteten "Bæredygtig Transport".

Bæredygtig Transport prioriteten har til formål at 1) Øge den indbyrdes kompatibilitet inden for transporten af passagerer og varer, 2) Forbedre adgangen til de fjernest beliggende regioner, 3) Øge den maritime sikkerhed, 4) Øge miljørigtig skibsfart, og 5) Fremme miljørigtige transportsystemer i bymæssige områder.

Geografisk område	Det nordlige Danmark, sydøst Norge og sydvest Sverige
Totale støttebeløb	DKK 1 milliarder
Finansieringsrate	50%
Næste indkaldelse	23. september 2016
Ansøgningens længde	Ca. 50 sider
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Ca. 3 måneder

Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak er et EU-program, der støtter projekter mellem danskere, svenskere og nordmænd, som sammen ønsker at løse fælles udfordringer inden for 4 identificerede indsatsområder. Projektpartnere inden for ØKS området skal være lokaliseret inden for området Øresund-Kattegat-Skagerrak, eller være en national organisation i Sverige, Danmark eller Norge, der vil gavne området og skal gennemføres inden for programperioden 2014-2020.

I projekter under ØKS programmet kan der deltage aktører både fra offentlige myndigheder, lokal og regionalt myndighedsniveau, forskningsinstitutioner, speciel agenturer og sammenslutninger, NGO'er og virksomheder. Som minimum skal der indgå 2 partnere fra to programlande, men det anbefales dog fra sekretariatets side, at et partnerskab bør bestræbe sig på at være så bredt som muligt med aktører både fra offentlige institutioner, virksomheder og forskningsinstitutioner.

Interreg ØKS programmet fokuserer særligt på fire udvalgte indsatsområder:

- 1) Innovation,
- 2) Grøn økonomi,
- 3) Transport,
- 4) Jobskabelse.

Ud af disse fire områder hører projekter tilknyttet biogas til tung transport hjemme under prioriteten "Transport".

Transport prioriteten sigter mod at fremme et multimodalt fælles europæisk transportområde gennem investeringer i det Transeuropæiske Transportnet (TEN-T). For at kunne udvikle en attraktiv og tilgængelig grænseoverskridende region, har ØKS området brug for effektiv og bæredygtig transport, idet øget tilgængelighed skaber større arbejdsmarkeder og derigennem øget international konkurrenceevne.

Indsatsområdet sigter ydermere mod at fremme regional bevægelighed ved at sammenkoble sekundære og yderligt beliggende knudepunkter med TEN-T infrastrukturen. Dette gælder bl.a. udviklingen af multimodale knudepunkter og miljøvenlige og CO₂ neutrale transportsystemer.

Transport prioriteten har særlig fokus på at opfylde 3 specifikke mål:

- Forbedre tilgængeligheden til og igennem ØKS regionen
- Mindske transporttiden med miljøvenlige transportformer for passagerer og gods til det nærmeste knudepunkt i TEN-T.
- Øge den bæredygtige transport i udvalgte korridorer, inklusiv i TEN-Ts Hovednet og i og omkring bymæssig bebyggelse.

Fsva. norsk deltagelse, udbetales der kun Interreg støtte til den norske projekter. Andre norske projektdeltagere skal derefter fakturere deres udgifter til den norske projekter.

Støtte til forprojekter:

Interreg ØKS programmet har gjort det muligt at ansøge om støtte til udviklingen af forprojekter. Et for-projekt defineres som et mindre projekt med et begrænset budget og kan bl.a.:

- Udarbejde forberedende analyser og studier med formål at identificere hvilke emner et fremtidigt projekt skal beskæftige sig med.
- Samle et projektpartnerskab for et fremtidigt samarbejde gennem projektmøder og lign.

Et for-projekt omfattes af samme regelkrav som ordinære projekter under Interreg ØKS, og en ansøgning hertil bedømmes derfor ud fra projektets: 1) regionale merværdi, 2) additionalitet, 3) omkostnings-effektivitet, 4) kapacitet til gennemførelse og partnerskab og 5) resultatorientering og bidrag til programmets mål.

Et for-projekt skal, som et ordinært projekt, henvende sig mod en specifik prioritet og de dertilhørende mål og indikatorer. En ansøgningen om et for-projekt tilknyttet biogas til tung transport hører hjemme under prioriteten "Transport". I forbindelse med forprojekter gør følgende sig gældende:

- Støtten til et for-projekt kan maksimalt udgøre 50% af de afholdte omkostninger, med et maksimalt støttebeløb på EUR 50.000. Dertil kommer støtte fra norske midler.
- Et for-projekt kan løbe i op til 9 mdr. hvorefter der gives yderligere 3 mdr. til afrapportering.
- Som i de ordinære ØKS projekter skal der i forprojekter indgå partnere fra mindst 2 lande inden for Øresund-Kattegat-Skagerrak regionen. Det anbefales dog, at der i forprojekter maksimalt deltager én partner fra hvert land.
- Der skal indgå en Lead Partner, som ikke må være provenuskabende. Det vil sige, at den primære ansøger skal være en offentlig institution eller en interesseorganisation, der ikke genererer provenu.
- Ansøgninger til forprojekter kan indsendes løbende og vurderes ligeledes løbende.

Udarbejdelsen af ansøgningen til et for-projekt vurderes at tage 1 måned, idet kravene til projektbeskrivelsen følger ØKS programmets templates for en fuld projektansøgning.

Geografisk område	EU
Totale støttebeløb	EUR 359 millioner
Finansieringsrate	85%
Næste indkaldelse	Ukendt
Ansøgningens længde	Ca. 50 sider
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Ca. 3 måneder

Interreg Europe programmet støtter regionale og lokale myndigheder på tværs af Europa i at udvikle og levere forbedrede politikker. Ved at skabe et miljø og mulighed for at dele løsninger, sigter programmet efter at sikre at investeringer, innovation og implementeringsindsatser fører til integrerede og bæredygtige resultater. For at opnå dette mål, ønsker Interreg Europe at skabe muligheden for at regionale og lokale myndigheder på tværs af Europa kan dele ideer og erfaringer inden for det praktiske aspekt af offentlig politikførelse, hvormed strategierne overfor borgerne og nærområdet kan forbedres.

Indenfor Interreg Europe udøves der finansiel støtte til tre former for partnere: 1) offentlige myndigheder – lokale, regionale og nationale, 2) forvaltningsmyndigheder ansvarlige for "Investment for Growth and Jobs" programmerne og "European Territorial Cooperation", og 3) Agenturer, forskningsinstitutioner, og tematiske og non-profit organisationer – dog skal sådanne støttemodtagere indgå i samarbejder med lokale myndigheder for at identificere muligheder for samarbejde med Interreg Europe.

Desuden skal støtteberettigede organisationer indenfor Interreg Europe programmet være lokaliseret inden for et af de 28 EU lande, eller i Schweiz eller Norge.

Indenfor Europe Interreg yders der specielt støtte inden for de følgende områder:

- Forskning og innovation
- SMV konkurrenceevne
- Lavemissionsøkonomi
- Miljø og ressourceeffektivitet.

Under Interreg Europe programmet falder udbredelsen af biogas under prioriteten "Lavemissionsøkonomi", idet denne prioritet fokuserer på at skabe viden- og politisk erfaringsdeling bl.a. i forbindelse med fremme af bæredygtig og lavemissions transport og mobilitet, renere transport og alternative mobilitetsformer.

Interreg Europe arbejder særligt inden for videndeling igennem to former for projekter: Interregionale samarbejdsprojekter og "Policy Learning Platforms". Inden for førstnævnte, bør projektpartnerne i et interregionalt samarbejde dele erfaringer, ideer og knowhow og hver partnerregion skal monitorere fremskridt. Inden for "Policy Learning Platforms", findes der fire platforme, som søger at fremme kontinuerlig læring inden for regionale udviklingspolitikker i Europa.

Geografisk område	Svenske, norske og finske regioner
Totale støttebeløb	EUR 36 millioner
Finansieringsrate	60% for svenske og finske partnere, 50 % for norske.
Næste indkaldelse	31. marts 2016
Ansøgningens længde	Ca. 50 sider
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Ca. 3 måneder

Botnia-Atlantica programmet er et EU program, som finansierer samarbejdet i seks regioner og en kommune i Norge, Sverige og Finland. Programmet er en del af det europæiske territoriale samarbejde, som arbejder på tværs af landegrænser for at udvikle de involverede områder. I programområdet samarbejder regioner på begge sider af den Botniske Bugt, samt regioner på begge sider af den svensk/norske grænse. Finske og norske partnere kan også samarbejde, selvom de ikke har nogen fælles grænse inden for det geografiske programområde.

Inden for Botnia-Atlantica programmet yders der støtte til projekter inden for de fire indsatsområder:

- 1) Innovation,
- 2) Forretningslivet,
- 3) Miljø,
- 4) Transport.

Særligt relevant for projekter inden for biogas området er indsatsområdet "Transport".

Målet med Transport prioriteten er at udvikle strækningen gennem Botnia-Atlantica. I projekter under Botnia-Atlantica programmet kan der deltage både offentlige og private aktører. Dette gælder f.eks. universiteter, højskoler, regioner, kommuner, statslige myndigheder, aktieselskaber og private virksomheder. Som minimum skal der indgå 2 partnere fra to programlande, ligesom der også kan deltage aktører uden for programområdet, så længe aktøren har en filial inden for programområdet. I tilfælde af at et projekt ikke kan gennemføres uden deltagelse af partnere uden for programområdet, kan dette under visse forudsætninger tillades.

Under Botnia-Atlantica programmet kan godkendte projekter modtaget op til 60% medfinansiering for svenske og finske partnere, og 50% medfinansiering for norske. Ansøgningen om norsk deltagelse sker ikke på samme vilkår som for svenske og finske partnere, idet der ikke ydes direkte EU støtte til Norge. Norske projektpartnere skal derfor have en norsk projektleder, som står for den norske del af budgettet. Ansøgning om norsk deltagelse sendes til Nordland Fylkeskommune.

Geografisk område	EU
Totale støttebeløb	Ca. DKK 44 milliarder under Transport prioriteten
Finansieringsrate	50 %
Næste indkaldelse	Variierende datoer for hver individuel indkaldelse
Ansøgningens længde	Ca. 50 sider
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Ca. 3 måneder

Horizon 2020 er EU's rammeprogram for forskning og innovation, som støtter hele innovationscyklussen: Grundforskning, strategisk forskning, produktudvikling og innovation, prototyper, produktgodkendelse og markedsintroduktion.

H2020 sigter mod at håndtere samfundsmæssige udfordringer ved at lukke kløften mellem forskning og marked. Programmet vil dermed have stor fokus på at forskningsresultaterne omsættes og implementeres på et kommerciel marked. Dette gøres blandt andet ved at hjælpe innovative SMV'er med at udvikle deres teknologiske genembrud og omsætte dette til levedygtige produkter med reel kommerciel værdi. Denne markedsorienterede tilgang vil også involvere public-private partnerskaber (PPP'er), hvor den private sektor og offentlige myndigheder fra medlemsstaterne i fællesskab bringer de nødvendige ressourcer til bordet.

Under Horizon 2020 programmet falder projekter vedr. biogas til den tunge transportsektor under prioriteten "Smart, Green and Integrated Transport". Denne prioritet har til formål at skabe et fleksibelt, ressourceeffektivt, klimarigtigt, miljørigtigt, og sikkert europæisk transport system til gavn for borgerne, økonomien og samfundet. Støtten under H2020 ydes især til projekter, der retter sig mod borgernes, forretningslivets og de europæiske markeds nuværende og fremtidige behov og som ynder at maksimere værdien for transportsektoren, den bredere økonomi og befolkningen i EU. Indkaldelserne under Smart, green and integrated transport her derfor til formål at skabe nye muligheder for bæredygtig vækst og jobskabelse.

I H2020 projekter er der bred adgang til at søge midler. Støtteberettigede kan derfor være både organisationer og enkeltpersoner, ligesom forskere, universiteter, SMV'er og større virksomheder, offentlige-private partnerskaber, NGO'er, offentlige og private organisationer og institutioner. Ydermere er internationalt samarbejde en tværgående prioritet i H2020

Søger et projekt støtte under H2020, varierer støtten fra projekt til projekt. Forskning får dækket 100 procent af projektudgifterne, mens innovation får dækket op til 70 procent af udgifterne (non profit-organisationer, eksempelvis myndigheder, får dækket 100 procent under innovation). EU yder derudover en overhead på 25 procent til alle projekter, der skal dække indirekte omkostninger, altså udgifter til administration, kontoromkostninger og lignende.

Geografisk område	EU
Totale støttebeløb	DKK 8,1 milliard under den generelle indkaldelse
Finansieringsrate	50 %
Næste indkaldelse	Ukendt
Ansøgningens længde	Ca. 50 sider
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Ca. 3 måneder

Connecting Europe Faciliteten (CEF) støtter udbygningen af det Transeuropæiske Netværk (TEN-T) ved at udfylde og forbedre sammenkoblingerne i Europas energi, transport og telekommunikationsnetværk. CEF er et vitalt EU instrument til fremme af vækst, jobskabelse og konkurrenceevne gennem målrettede investeringer på EU niveau.

Under CEF Transport prioriteten er hovedformålet at understøtte færdiggørelsen af det transeuropæiske hovednet og dets multimodale korridorer inden 2030, og det samlede net inden 2050. Til brug for dette yders der i perioden 2014-2020 ca. DKK 167 milliarder i støtte i form af bevillinger til medfinansiering af projekter i medlemslandene. Ud af disse er ca. DKK 84 milliarder reserveret til landene under den europæiske samhørighedspolitik.

Under indkaldelsen for 2016, blev der ydet medfinansiering til projekter under 12 forskellige prioriteter. Af disse hørte projekter omhandlende biogas til den tunge transport hjemme under prioriteten "New Technologies and Innovation", som sigter mod at sikre et fremtidssikret, bæredygtigt og effektivt transportsystem. Dette mål skal særligt opnås ved at:

- støtte og fremme dekarboniseringen af transportsektoren gennem en overgang til innovative og bæredygtige transportteknologier.
- Sikre dekarboniseringen af alle transportformer ved at stimulere energieffektivitet, introducere alternative drivmidler, inklusiv el, og tilbyde tilsvarende infrastruktur.
- Forbedre sikkerheden og bæredygtigheden af transporten af personer og gods.
- Forbedre driften, ledelsen, tilgængeligheden, interoperabiliteten, multimodaliteten og effektiviteten i nettet, herunder gennem multimodal billetsystemer og koordination af køreplaner.

Under denne prioritet ydes der støtte til både studier og implementeringsprojekter. Under studier prioriteres særligt studier som inkluderer pilotaktiviteter. Implementeringsprojekter bør tage fat på udrolningen af den innovative løsning på en væsentlig del en hovednetskorridor og bør finde sted i mindst 2 EU-medlemsstater. Fra CEF sekretariatets side forestilles der derfor fire forskellige typer af projekter: 1) studier uden pilot implementering, 2) Studier med regional eller lokal pilot implementering i mindst én EU-medlemsstat, 3) Studier på en hovednetværksstrækning på min. 500km der betjener mindst 2 medlemsstater, eller et befolkningsmæssigt område der

---

svarer til befolkningen i to hele medlemsstater, og 4) Implementeringsprojekter som sikre implementering på hovednettet i minimum to medlemsstater. I de to sidstnævnte skal det tværregional aspekt derfor også adresseres.

Fsva. Norge, er både TEN-T netværket og CEF forordningen ikke blevet ratificeret under norsk lovgivning. Norske partnere har derfor rettighed til at deltage som partnere i projekter under CEF programmet, men kan ikke modtage finansiering fra EU.

Geografisk område	EU
Totale støttebeløb	DKK 10,8 milliarder
Finansieringsrate	40 %
Næste indkaldelse	Medio 2016
Ansøgningens længde	Ca. 50 sider
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Ca. 3 måneder

LIFE programmet er EU's finansielle instrument til støtte for miljø- og klimahandlingsplaner. Det generelle formål med LIFE er at bidrage til implementeringen, opdateringen og udviklingen af EU's miljø- og klimapolitik og lovgivning gennem medfinansiering af projekter, som bidrager med EU merværdi. LIFE programmet styres af EU Kommissionen (DG MOVE og DG Climate Action).

Det flerårige LIFE arbejdsprogram kører fra 2007-2017 og sætter rammen for styringen af 2014-2020 LIFE programmet. Det indeholder et indikativt budget, forklarer udvælgelsesmetoden for støttede projekter, hvorledes uddelte legater skal styres og fastsætter indikatorer for de to delprogrammer – delprogrammet for miljø og delprogrammet for klimaindsatsen. LIFE programmet har et samlet budget på DKK 10,8 milliarder, hvoraf DKK 8,19 milliarder går til projekter under delprogrammet for miljø, mens de resterende DKK 2,61 milliarder er afsat til projekter under delprogrammet for klima. Projekterne finansieres via aktivitetsstøtte eller, hvor det er relevant, finansielle instrumenter

Overordnet set sigter LIFE programmet mod at bidrage til overgangen til en kulstoffattig økonomi, at forbedre udviklingen, gennemførelsen og håndhævelsen af Unionens miljø- og klimapolitik og –lovgivning, at støtte bedre miljø- og klimaforvaltning på alle niveauer, og at støtte gennemførelsen af EU's syvende miljøhandlingsprogram.

Under delprogrammet for miljø ydes der særligt støtte til tematiske prioriteter indenfor:

- Natur og biodiversitet
- Vand og marine miljøer,
- Affald
- Ressourceeffektivitet, herunder jord og skove, og en grøn kredsløbsøkonomi,
- Miljø og sundhed, herunder kemikalier og støj,
- Luftkvalitet og emissioner, herunder bymiljø.

Under delprogrammet for klimaindsatsen, ydes der specielt støtte til

- Gennemførelse af tilpasningsstrategier
- Pionerarbejdet i retning mod et lavemissionsamfund
- Demonstration på regionalt eller subregionalt plan af lavemissionsstrategier eller forvaltningsplaner for arealanvendelse.

Blandt disse prioriteter vil projekter inden for udbredelsen af biogas til den tunge transportsektor med størst sandsynlighed høre hjemme under delprogrammet for miljø og herunder under den tematiske pri-

---

oritet for luftkvalitet og emissioner, herunder bymiljø. Særligt relevant for biogas sektoren, gives der under denne prioritet særligt forrang til:

- Bæredygtige mobilitetsprojekter, der omfatter dele, der er afgørende for at opfylde de luftkvalitetskrav, der skal sikre rene realistiske kørselsbetingelser; anvendelse af elektriske køretøjer eller køretøjer med meget lave emissionsværdier - som omhandlet i Horisont 2020-programmet; anvendelse af rene alternative brændstoffer; innovative opgraderingsprogrammer for køretøjer i den offentlige sektor; alternativ togteknologi som elektromobilitet og brintbaseret mobilitet; udvikling og gennemførelse af LEZ med stor virkning; samt vejafgiftsordninger ved brug af avancerede adgangskriterier samt forbrugerproduktmærkning (storbyområder) og brug af innovative logistiske platforme for transport af varer det sidste stykke ud til bestemmelsesstedet.

Under LIFE programmet støttes følgende projektyper:

- Pilotprojekter
- Demonstrationsprojekter
- Projekter vedr. "best practice"
- Informations, bevidstgørelses- og formidlingsprojekter.

Programmet støtter ikke forsknings-, driftsaktiviteter eller virksomhedsaktiviteter, der alene har til formål at give den ansøgende virksomhed en konkurrencefordel.

Alle organisationer – private virksomheder, myndigheder, organisationer mv. kan søge alene eller i fællesskab. Der er også mulighed for at søge med partnere fra andre lande. Der er ingen krav til antal projektpartnere eller om tværnationalitet, dog vil multinationale projekter, der bringer merværdi ved deres samarbejde, tilskyndes og vil opnå ekstra point ved evaluering.

Lån

Vækstfonden

VÆKSTFONDEN

Geografisk område	Danmark
Totale støttebeløb	Ukendt
Finansieringsrate	Forskellige afhængigt af det enkelte projekt

Vækstfonden er en dansk fond, der udbyder lån til små og mellemstore virksomheder med vækstplaner. Vækstfonden har således allerede hjulpet flere end 5.400 danske virksomheder med at skaffe finansiering til deres projekter.

Af interesse for biogassektoren, yder fonden lån til at hjælpe virksomheder i deres omstilling til at være mere effektive og miljøvenlige. Fonden kan finansiere alle kommercielle serviceydelser, produkter og processer, som effektiviserer brugen af ressourcer og gavner miljøet.

Vækstfonden finansierer både de virksomheder, der ønsker at implementere nye grønne løsninger, og de leverandører, der udvikler og implementerer løsningerne. Fonden hjælper virksomheder med op til 250 ansatte inden for alle brancher og samarbejder med banker og revisorer om at sammensætte den mest optimale løsning for hver enkelt virksomhed.

Vækstfonden udbyder flere forskellige former for lån, bl.a. vækstlån, iværksætter lån, vækstkaution, ansvarlige lån, etableringslån og venturakapital.

Geografisk område	Danmark, Norge, Sverige, Estland, Letland, Litauen, Finland og Island, samt lande udenfor medlemskredsen.
Totale støttebeløb	Ukendt
Finansieringsrate	Forskellige afhængigt af det enkelte projekt

Den Nordiske Investeringsbank finansierer projekter, der forbedrer konkurrencedygtigheden og miljøet i de nordiske og baltiske lande. Banken tilbyder langfristede lån og bankgarantier på konkurrencedygtige markedsvilkår til kunder både i de private og offentlige sektorer

NIB er et internationalt finansieringsinstitut, som ejes af Danmark, Estland, Finland, Island, Letland, Litauen, Norge og Sverige. Banken driver lånevirksomhed i såvel medlemslandene som udenfor. NIB skaffer midlerne til udlån gennem låneoptagelse på det internationale kapitalmarked. NIBs obligationer har den højeste mulige kreditværdighed.

NIB søger at udleve sin vision om en blomstrende og bæredygtig nordisk-baltisk region ved at støtte vækst i produktiviteten gennem:

- Tekniske fremskridt og innovation
- Udvikling af menneskelige kapital
- Forbedringer af infrastrukturen
- Øget markedseffektivitet.

Hvad angår miljøet, giver NIB lån til projekter, der vil føre til

- Forbedret ressourceeffektivitet
- Udvikling af en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi
- Beskyttelse af miljøet og økosystemsdydelser
- Udvikling af ren teknologi

Låneanmodninger rettes til NIBs udlånsafdeling. Der foreligger ingen formelle krav til låneanmodninger, men alle projekter finansieret af NIB bør forbedre konkurrenceevnen og/eller miljøet, i overensstemmelse med NIBs mandat og støttekriterier. Desuden bør projekter finansieret af NIB, som finder sted udenfor programområdet være af fælles interesse for både landet hvori låntager hører hjemme og for medlemslandene.

Geografisk område	Danmark
Totale støttebeløb	DKK 5 milliarder
Finansieringsrate	Op til 60%

Danmarks Grønne Investeringsfond er en ny og selvstændig statslig lånefond, der har til formål at medfinansiere investeringer, som fremmer en grøn omstilling af det danske samfund. Fonden yder lån til private virksomheder, almene boligorganisationer samt offentlige selskaber og institutioner m.v., hvis formue er adskilt fra statens, regionernes og kommunernes formue, og som har mulighed for at optage lån på det private marked.

Fonden ønsker at bygge bro mellem traditionel bankfinansiering og egenkapital og opererer med et både grønt og kommercielt fokus. De enkelte lån kan have en løbetid på op til 30 år, og fonden finansierer som udgangspunkt op til 60 procent af de samlede omkostninger ved det enkelte projekt.

Fonden er etableret som del af aftalen "Et grønnere Danmark" fra 2014 og har en egenkapital på op til 200 mio. kr. samt en statsgaranteret låneramme på op til 5 mia. kr. til medfinansiering af projekter inden for følgende områder:

- Energibesparelser
- Vedvarende energi
- Ressourceeffektivitet

De enkelte projekter vurderes på baggrund af fire finansieringskriterier:

- Grøn effekt
- Sund økonomi
- Skalérbarhed
- Samfundsøkonomisk afkast

For at få et lån fra Danmarks Grønne Investeringsfond skal to grundlæggende kriterier opfyldes:

- Projektet skal bidrage til den grønne omstilling af samfundet. Det skal altså være muligt at måle en grøn effekt fx i form af reduceret CO₂-udledning eller et reduceret energiforbrug.
- Projektet skal være økonomisk bæredygtigt. Det vil sige, at lånet skal kunne betales tilbage med en forrentning, der matcher risikoen.

Fonden finansierer kun teknologier, der har bevist et kommercielt potentiale, og projekter med formål at udvikle ny teknologi kan derfor ikke opnå støtte

Geografisk område	Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island
Totale støttebeløb	EUR 113,4 millioner
Finansieringsrate	Maksimalt 50%

Nordic Environment Finance Corporation (NEFCO) er en international finansieringsinstitution oprettet i 1990 af de fem nordiske lande: Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. NEFCO yder lån og gør kapitalinvesteringer for at generere positive miljømæssige effekter af interesse for den nordiske region.

Til dato har NEFCO ligeledes finansieret en lang række miljøprojekter i de central- og østeuropæiske lande, herunder Rusland, Hviderusland og Ukraine. NEFCOs aktiviteter er fokuseret på projekter, der opnår omkostningseffektive miljøfordele i hele regionen og prioriterer projekter, der reducerer udslippet af klimagasser, forbedrer den økologiske tilstand i Østersøen eller mindske udslippet af giftige stoffer. Fonden fokuserer primært på projekter, som reducerer de skadelige udledninger i vandløb og hav samt reducerer grænseoverskridende luftbårne emissioner. NEFCOs portefølje omfatter i øjeblikket næsten 400 små og mellemstore projekter fordelt på forskellige sektorer.

NEFCO fungerer som partner, långiver eller garant for økonomisk levedygtige projekter i Armenien, Hviderusland, Estland, Georgien, Letland, Litauen, Moldova, Polen, Rusland og Ukraine. Projekterne skal bidrage til positive miljøpåvirkninger med henblik på at fortjeneste finansieringen.

Finansiel støtte forudsætter langsigtet deltagelse af en nordisk partner. Denne deltagelse kan omfatte forskellige former for direkte investeringer af enten private eller offentlige virksomheder. Det kan også være et projekt, der involverer langsigtede leverancer. Nordisk samarbejde i den kommunale sektor, med Investeringsfonden som investor, kan også accepteres.

Foreningen giver kapitalinvesteringer eller lån på almindelige markedsvilkår. Generelt er det maksimale investeringslån på EUR 4-5 millioner pr. projekt. I kapitalinvesteringer, overstiger NEFCO's finansiering generelt ikke 50 procent af den samlede investering. Med hensyn til aktiekapital, finansieres normalt omkring 30 pct.

Gennem fonden kan der ansøges om støtte til tre forskellige projekter:

- "Energy Saving Credits" – støtter en række små kommunale energieffektiviseringer i den sociale sektor
- "Cleaner Production Credits" – udbyder lån direkte til virksomheder til gennemførelse af renere produktions programmer, samt til kommunale forsyningsselskaber til finansiering af miljøeffektive foranstaltninger primært indenfor vand, varme eller affaldssektoren.
- Agri Credit Facility" – tilbyder støtte til miljømæssige investeringer i landbruget.

Nationale Mekanismer

Danske Nationale Mekanismer

Innovationsfonden

Geografisk område	Danmark
Totale støttebeløb	DKK 20 millioner for 2016
Finansieringsrate	75 %
Næste indkaldelse	2. maj 2016
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Fase 1: 2 uger

Innovationsfonden er en dansk fond, som investerer i den gode ide som på kort, mellem eller lang sigt har et kommercielt potentiale og kan bidrage til vækst og jobskabelse i Danmark.

Den gode idé kan levere et massivt teknologisk gennembrud og/eller har et solidt kommercielt potentiale, som kan realiseres ved en målrettet indsats fra virksomheder gennem egen udvikling eller i samarbejde med forskere, andre virksomheder og/eller offentlige institutioner. Under 2016 indkaldelsen høre biogas-relaterede projekter ind under Grans Solutions og opslaget "Transport og Infrastruktur". Denne prioritet har til formål, gennem forsknings- og innovationsprojekter, at bidrage til at udvikle transport- og infrastruktursystemer, som muliggør effektiv og sikker mobilitet at personer og varer.

Fonden retter særligt sine investeringer imod projekter der:

- Bidrager til et fremtidigt transportsystem, som omkostningseffektivt leverer høj mobilitet samtidig med at de miljømæssige udfordringer adresseres.
- Udvikler innovative teknologier, der kan være markedsklare eller mere konkurrencedygtige inden for det kommende årti, og som kan udnyttes optimalt i overensstemmelse med de samfundsmæssige målsætninger.
- Undersøger muligheder for at påvirke fremtidig transport adfærd.
- Afdækker hvilke behov for regulering og muligheder for trafikstyring og andre initiativer, som ny teknologi peger på.

Innovationsfonden investerer i projekter med et tværfagligt og tværsektorielt sigte, med henblik på at skabe øget innovation og videntdeling på tværs af erhvervsområder. Fonden prioriterer ligeledes inddragelsen af myndigheder og regelgrundlag. Projekter under Grand Solutions består som oftest at flere partnere i et offentligt-privat partnerskab.

Projekter der tildeles støtte vare typisk mellem 2-5 år og tildeles mellem DKK 5-10 millioner.

Geografisk område	Danmark
Totale støttebeløb	DKK 1,6 milliarder årligt
Finansieringsrate	75 %
Næste indkaldelse	Ukendt
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	Fase 1: 2 uger

EU's Regionalfond vil fra 2014-2020 investere mere end DKK 1,5 milliarder i det danske nationale program "Innovativ og bæredygtig vækst i virksomheder". Det overordnede formål er at medvirke til at styrke den økonomiske vækst i alle danske regioner og bidrage til at indfri EU 2020-målene om intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Al medfinansiering bør facilitere jobskabelse og løfte produktiviteten, særligt i små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

Regionalfondsprogrammet opstiller rammerne for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling, men det er de regionale vækstfora, som afgør, hvilke konkrete projekter, der skal igangsættes. På den måde skal regionalfondsmidlerne bidrage til at implementere de regionale vækst- og udviklingsstrategier og få størst mulig økonomisk vækst ud af de aktiver og ressourcer, som hver enkelt region rummer. Udmøntningen af regionalfondsindsatsen understøtter og supplerer den nationale vækstindsats ved at være 'stedbaseret', dvs. at tage afsæt i hver enkelt regions særlige styrker, udviklingsbehov og mulighed for at bidrage til jobskabelse og produktivitetudvikling.

Regionalfondsindsatsen fokuserer særligt på fire specifikke mål primært rettet mod SMV'er:

- Øge antallet af innovative SMV'er
- Øge antallet af vækstvirksomheder
- Forbedre energi- og ressourceeffektivitet i SMV'er
- Energiforbrug i byer med over 30.000 indbyggere reduceres

Hvis godkendt, kan et projekt modtaget op til 50% medfinansiering fra Regionalfonden. For at opnå godkendelse skal et projekt dog falde både under en af de ovennævnte prioriteter og under den regionale strategi for vækst og udvikling. Efter godkendelse fra det regionale vækstforum, videresendes et projekt til Erhvervsstyrelsen for et endeligt kompatibilitetstjek med gældende dansk og EU lovgivning.

Fsva. den type af projekter som kan opnå støtte fra Regionalfonden, yder denne fond ikke støtte til implementeringsprojekter. I stedet har fonden et udpræget fokus på at skabe og oprette forskellige fora, hvori SMV'er med vækstpotentiale samles og udveksler erfaringer og rådgives i forhold til deres fremtidige udvikling. Støtte gives derfor hovedsageligt til konsulenttydelser og uddannelse.

Geografisk område	Danmark
Totale støttebeløb	DKK 180 millioner
Finansieringsrate	50 %
Næste indkaldelse	Medio januar – 7. april
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	2-3 måneder

Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), støtter ny energiteknologi, der skaber vækst og arbejdspladser, øger forsynings sikkerheden og bidrager til at gøre Danmark uafhængig af fossil energi i 2050. EUDP finansierer desuden dansk deltagelse i internationalt samarbejde og vidensdeling om energiteknologier.

EUDP giver tilskud til udvikling og demonstration af nye energiteknologier, der fremmer:

- Forsynings sikkerhed
- Dansk uafhængighed af fossile brændsler
- Hensyn til det globale klima og et renere miljø
- Omkostningseffektivitet.

Inden for disse prioriteter har EUDP tidligere f.eks. støttet projekter inden for vedvarende energi, brint og brændselsceller, energieffektivitet, systemintegration, og effektiv indvinding af olie og gas.

EUDP yder typisk støtte til både private virksomheder, offentlige virksomheder og videninstitutioner. Fsva. projektyper, ydes der specifikt støtte til forsknings-, udviklings- og demonstrationsprojekter frem til det er opnået et markedsmodent produkt inden for alle typer energiteknologi. Fokus er særligt på kommercialisering af innovative teknologier og løsninger til effektiv energianvendelse, vedvarende energi, lagring og konvertering af energi.

For at et projekt skal kunne opnå medfinansiering fra EUDP skal det opfylde følgende kriterier:

- Projektet skal understøtte den politisk målsætning om 100% uafhængighed af fossile brændsler i 2050
- Projektet skal repræsentere en innovativ teknologisk udvikling
- Projektet skal være velafgrænset, teknisk realistisk og med gode perspektiver i forhold til skalering og replikering.

Desuden vurderes projekter også på basis af markedspotentiale, konkurrencedygtighed, bidrag til vækst, deltagelse fra relevante led i værdikæden, bidrag til videndeling, deltagelse af partnere med relevante kompetencer, og støttens merværdiskabelse.

Geografisk område	Danmark
Totale støttebeløb	DKK 110 millioner i 2016
Finansieringsrate	Mellem 25-70% afhængig af projektkategori og størrelsen på ansøgers virksomhed.
Næste indkaldelse	Publiceres i første kvartal 2016
Beregnet tid for udarbejdelse af ansøgning	1-2 måneder

Miljøteknologisk Udviklings og Demonstrationsprogram (MUDP) er et program under den danske Miljøstyrelse som støtter udviklingen af teknologier, processer og/eller tjenesteydelser inden for miljøteknologi. MUDP har et særligt fokus på innovative projekter der skaber værdi og at projekterne bidrager til grøn omstilling og et bedre miljø, har en konkurrencedygtig miljøteknologi, har teknologisk nyhedsværdi og at der er tilstrækkelig tilskyndelsesvirkning.

Under MUDP findes der fire forskellige projektkategorier, under hvilke ansøgere kan søge tilskud. Disse er 1) Gennemførlighedsundersøgelse, 2) Industriel forskning (teknologiudvikling), 3) eksperimentel udvikling (test og demonstration, og 4) støtte til miljøbeskyttelse (etablering af fuldskalaanlæg). Under en ansøgningsrunde kan der kun søges under de opslåede projektkategorier og midler til alle kategorier kan derfor ikke garanteres under alle indkaldelser.

Under MUDP kan følgende aktører deltage: private og offentlige virksomheder, private personer, selvejende institutioner, offentlige og private forskningsinstitutioner, brancheorganisationer og lignende organisationer, foreninger, og grupper eller sammenslutninger af de nævnte aktører. Offentlige myndigheder kan ikke være medansøgere og kan ikke modtage støtte fra MUDP. Dog kan en kommune, eller en anden offentlig myndighed, bidrage til projekter i form af f.eks. at stille bygninger til rådighed, bidrage med timer mm. I så fald, skal kommunens bidrag værdisættes og fremgå af budgettet som offentligt tilskud og kan ikke medregnes som en del af ansøgerens medfinansiering.

Partnerskaber på tværs af virksomheder, videninstitutioner og aftagere af teknologi vil derfor ofte blive evalueret positivt.

Fsva. projekterne karakter, ydes der under MUDP tilskud til udvikling, test og demonstration af ny miljøteknologi, herunder til tekniske gennemførlighedsundersøgelser, og projekter der kan afprøve ny miljøteknologi på fuldskalaanlæg eller ved nye anlægsprojekter, hvis løsningen rækker videre end nationale standarder og EU-standarder for miljøbeskyttelse.

Geografisk område	Sverige
Totale støttebeløb	SEK 417 millioner
Finansieringsrate	40 %
Næste indkaldelse	Forskelligt fra region til region

Det svenske nationale regionalfondsprogram bygger på Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Programmet sigter mod at øge værdien af det regionale udviklingsarbejde ved at supplere indsatsen i de otte regionale strukturfondsprogrammer.

Programmet vil identificere og fremme synergier mellem regionale, nationale og europæiske politikker.

Inden for rammerne af det nationale Regionalfondsprogram skal der ligeledes udvikles støtte til national kompetenceudvikling og metode, hvilket vil bidrage til en øget strategisk læring.

Det svenske regionalfondsprogram består af tre indsatsområder:

- **Samarbejde inden for forskning og innovation:** har til formål at etablere en tværfaglig forskningsinfrastruktur, der tiltrækker internationale forskere, virksomheder og myndigheder. Det prioriterede område vil fokusere på at støtte opførelsen af European Spallation Source (ESS) i Lund. Det prioriterede område også til formål at stimulere det grænseoverskridende samarbejde, både regionalt, tværnationalt og tværsektorielt i områder der udgør svenske styrkeområder. Eksempler på projekter der ydes støtte til: Bygning og etablering af ESS forskningsinfrastruktur; fremme det regionale og tværnationale samarbejde på svenske kerneområder; Skabe synergi mellem forsknings- og innovationsprojekter; udvikle det international samarbejde.
- **Konkurrencedygtige SMV'er:** har til formål at fremme tilkomsten af nye ledere inden for venturekapital-segmentet i Sverige samt at øge dynamikken og mangfoldigheden i det private marked for risikovillig kapital, ved at muliggøre venturekapital ledere til at investere kapital i den tidlige fase. Hele indsatsområdet vil satse på risikokapital i form af fund-of-funds. Det vil blive gennemført som egenkapital i en revolverende fond. Eksempel på støtteformer: Etablering af en holdingfond (projektet) som får mulighed for at vælge og investere i en række private administrerede venturekapitalfonde. Ny ledelse kommer til at foretage og forvalte investeringer i vækst og dermed bidrage med kapital og kompetence.
- **Innovation for udviklingen af en lavemissionsøkonomi:** har til formål at fremme energieffektivitet og brugen af vedvarende energi i virksomhederne. Det prioriterede område

---

vil gennemføres i form af et nationalt initiativ, der sigter mod at energieffektivisere de små og mellemstore virksomheder, og dermed øge deres konkurrencedygtighed.

Det prioriterede område har også til formål at støtte kapitalisering af selskaber, hvis aktiviteter bidrager til overgangen til en kulstoffattig økonomi.

Eksempler på projekter der ydes støtte til: støtte til opbygning af virksomheders netværk; energisynskontrol; investeringer.

Inden for programmet findes der ligeledes en række horisontale mål der skal sigtes efter. Disse er 1) et bedre miljø, 2) lige muligheder for alle uden diskrimination, og 3) ligestilling mellem mænd og kvinder. Hvert projekt bedømmes på, i hvilket omfang de horisontale kriterier anvendes som et redskab til at opnå projektets mål. For de horisontale kriterier er der blevet fastsat et vist minimumsniveau, som skal overholdes for at et projekt kan komme i betragtning til medfinansiering og hvert projekt skal adressere minimum to af de horisontale kriterier.

Som partnere i projekter under den svenske regionalfond kan der indgå både private og offentlige partnere. Dette gælder universiteter, højskoler, regioner, kommuner, statslige myndigheder, og aktieselskaber.

Geografisk område	Sverige
Totale støttebeløb	SEK 44 millioner
Finansieringsrate	Maksimum 50 %
Næste indkaldelse	10. marts 2016
Beregnet arbejdstid for udarbejdelse af ansøgningen	1-2 måneder

Under forskningsprogrammet "Bæredygtige drivmidler og systemer 2014-2017" yder den svenske Energistyrelse, i samarbejde med Svenskt Kunskabscentrum støtte til forskning og innovation inden for den svenske forskning i bæredygtige drivmidler.

Dette program yder særligt støtte til udførelsen af analyser, der kan danne grundlag for videnskabeligt baseret beslutningstagning og øge systemets forståelse blandt politikere, offentlige myndigheder, erhvervslivet og andre organisationer inden for spørgsmål vedrørende vedvarende brændstoffer.

Programmet overordnede mål er:

- at styrke videngrundlaget omkring bæredygtige drivmidlers potentielle rolle i en bæredygtig energi- og transportsektor, samt omkring de nødvendige betingelser for at udvikle bæredygtige vedvarende drivmidler.
- at programmets projekter samlet set skal skabe overblik over energieffektivitet, drivhusgassers ydeevne og omkostninger og andre betingelser som er nødvendige for at opnå en omstrukturering af transportsektoren.

Inden for programmet ydes der finansiel støtte til forskning inden for nye og genanvendelige teknologier, smart grids, køretøjer og brændsler til fremtiden.

Geografisk område	Sverige
Totale støttebeløb	SEK 900 millioner årligt
Finansieringsrate	25-100% afhængig af ansøgningspartner og projekttype
Næste indkaldelse	12. april 2016
Beregnet arbejdstid for udarbejdelse af ansøgningen	1-2 måneder

Fordonsstrategisk Forskning och Innovation (FFI) er et partnerskab mellem den svenske stat og bilindustri som i fælleskab har besluttet at finansiere forsknings-, innovations- og udviklingsaktiviteter med fokus på områderne klima, miljø og sikkerhed. Denne finansiering er foranlediget af udviklingen inden for vejtransport og vigtigheden heraf for den svenske bilindustri vækst.

Under delprogrammet for Energi & Miljø, udøves der bl.a. støtte til at fremme følgende områder:

- Øget energieffektivitet
- Overgangen til fossile brændstoffer
- Nedsætning af lokale/regionale miljøpåvirkninger
- Øgning af den svenske bilindustri konkurrenceevne.

Delprogrammet har særligt til hensigt at bidrage væsentligt til reduktionen af CO2 og øvrige emissioner fra køretøjer.

For at kunne opnå støtte til et projekt under FFI, skal projektet have relevans for bilindustrien. Denne relevans skal sikres ved at en eller flere industrielle partnere deltager aktivt i projektet, eller ved at projektet støttes af en af de fire aftalepartnere (AB Volvo, FKG, Scania CV AB, og Volvo Personvagner AB).

FFI-programmet har på nuværende tidspunkt et årligt budget på SEK 450 millioner i statslige fonde. Ifølge den industrielle aftale har parterne forpligtet sig til at investere mindst lige så meget. Dette betyder, at der inden for programrammen er plads til investeringer i forskning og udvikling for et beløb svarende til mindst SEK 900 millioner pr. år under FFI programmet.

De offentlige midler til rådighed for Energi & Miljø beløber sig til cirka SEK 100 millioner årligt. Ifølge den industrielle aftale har parterne ligeledes her forpligtet sig til at investere et tilsvarende beløb.

Geografisk område	Sverige
Totale støttebeløb	SEK 20 millioner til den fjerde og sidste indkaldelse
Finansieringsrate	50 %
Næste indkaldelse	12. februar – 8. april 2016

Forskningsprogrammet Mistra Innovation har til formål at støtte små og mellemstore virksomheder, der er villige til at investere i innovative ideer med høj risiko, stort potentiale og med stor indvirkning på miljøet. For at opnå støtte til et projekt, skal projektet have en positiv effekt på både miljøet og deltagerens konkurrenceevne, hvorfor der kræves et samarbejde mellem erhvervslivet og den akademiske verden.

Formålet med programmet er at støtte forskning og udvikling af en ny generation af globalt konkurrencedygtige produkter, produktionsprocesser og / eller tjenester med høj ydeevne og som medvirker til en radikal mindskning af naturens ressourcer og miljøet. Mistra har til formål at styrke konkurrenceevnen i den svenske industri gennem strategisk forskning og sigter desuden efter at den medfinansierede forskning skal bidrage til at løse store miljøproblemer.

Programmet har fokus på små og mellemstore virksomheder med produktion og / eller produktudvikling og drift i Sverige. Forskningen skal have fokus på en eller flere af følgende områder: Produktudvikling, design, produktion, produktsupport, vedligeholdelse og genbrug - alle med en livscyklustilgang til forbedret miljøpræstation.

Ansøgninger til Mistra Innovations programmet skal indsendes af en eller flere SMV'er, hvoraf én partner skal udpeges som hovedansøger. En eller flere akademiske institutioner skal navngives som samarbejdspartnere i projektet, og som det vigtigste sted for forskningsaktiviteterne. I tilfælde af at der inddrages mere end én akademisk institution, skal den primære institution navngives. Den ansøgende virksomhed forventes at angive et overordnet projektmål, samt en projektplan med specificerede delprojekter (hvor relevant).

Geografisk område	Sverige
Totale støttebeløb	Ukendt
Finansieringsrate	Niveau 1: 100% Niveau 2: 25-50%
Næste indkaldelse	Ukendt

Innovationsprojekt i företag er et program rettet mod små og mellemstore virksomheder med ambitioner om at vokse gennem innovation og udvikling. Innovation er i denne sammenhæng præget af nye succesfulde produkter, tjenester, processer og design. Det overordnede mål er at styrke de svenske virksomheders globale konkurrenceevne og bidrage til øget vækst og flere arbejdspladser.

Programmet yder finansiel støtte til små og mellemstore virksomheder, der arbejder på projekter i de tidlige udviklingsstadier med internationalt potentiale. Programmet støtter aktiviteter så som markedsanalyser, IP strategi og udviklingen fra koncept til prototype.

For at kunne søge om medfinansiering fra programmet, skal partnerskabet og projektet leve op til en række krav:

- Firmaet bag ansøgningen skal være svensk
- Firmaet skal have været registreret i mindre end 5 år for at kunne opnå 100% finansiering
- Firmaet skal kunne bevise en nettoomsætning/egenkapital der beløber sig til minimum 25% af de totale projektkostninger.
- Firmaet må ikke have mere end 250 ansatte
- Projektlederen der indrapporterer til VINNOVA skal være ansat i, eller autoriseret af, det ansøgende firma
- Projektet skal have en varighed af minimum 20 uger

Virksomheder, der har været i drift i op til fem år kan ansøge om 100 procent finansiering af et projekt. Det maksimale beløb der kan ansøges om er SEK 500 000.

Hvis et ansøgt projekt har brug for flere midler end SEK 500 000, eller hvis det ansøgende firma har eksisteret i mere end fem år, vil et godkendt projekt kunne opnå op til 50 % medfinansiering. Der kan maksimalt ansøges om SEK 5 millioner.

Norske Nationale Mekanismer

Regionale Udviklingsmidler

Regjeringen.no

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	NOK 1.1 milliarder i 2015
Finansieringsrate	Midlerne tildeles til de norske Fylkeskommuner
Næste indkaldelse	Midlerne tildeles årligt

I Norge har Fylkeskommunerne en central rolle som drivkraft og initiativtager i arbejdet med at møde de udfordringer, der særligt er knyttet til den regionale udvikling. I statsbudgettet for 2015 var der derfor afsat NOK 1,1 milliard til fylkeskommunernes arbejde med regional udvikling.

Lokal udvikling er et af flere indsatsområder og midler fra denne post bliver bl.a. brugt til at støtte virksomheder, omstillingsarbejde og kommunale industrifonde. Fylkeskommunerne fordeler midlerne til forskellige formål og aktører i samarbejde med regionale partnerskaber.

På trods af at fylkeskommunerne normalt benytter disse midler til at støtte op om industrien og forskellige former for omstilling, er det i mange fylker muligt at søge om midler til projekter knyttet til biogas i transport.

I tillæg til de Regionale Udviklingsmidler, er det i mange fylker og kommuner muligt at ansøge om støtte igennem forskellige former for industrifonde. Gennem Regionalsforvaltning.no, et fagsystem specielt tilrettelagt for tilskudsforvaltning, er det muligt for fylkeskommuner og kommuner at søge information om forskellige tilskudsordninger.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	Ukendt
Finansieringsrate	10-40 %
Næste indkaldelse	Endnu ukendt

Innovasjon Norge er en fond finansieret af bl.a. de Regionale Udviklingsmidler og Miljøteknologiordningen. Fonden bidrager til nyskabelse i erhvervslivet, udvikling i distrikterne og udviklingen af konkurrencedygtige norske virksomheder.

Innovasjon Norge har et bredt arbejdsfelt og arbejder med en række forskellige opgaver, initiativer, programmer, tiltag og arrangementer. Overordnet søger fonden at støtte tre hovedområder:

- Iværksætter
- Vækst i virksomheder
- Innovationsmiljøer

I alle disse hovedområder skal der særligt fokuseres på syv sektorer: Energi og Miljø; Sundhedssektoren; Landbrug; Den Maritime Sektor; Olie og Gas; Rejselivet; og Fisk og Skaldyr.

Under Olie og Gas kan der bl.a. opnås finansiering og støtte til netværksetablering indenfor LNG projekter, mens der under Energi og Miljø bl.a. kan opnås støtte til produktion og fordeling af biologiske vedvarende ressourcer. Herunder kan det for biogasrelaterede projekter bl.a. være interessant at se nærmere på Bioraffineringsprogrammet, som tilbyder landsdækkende risikoaflastning for projekter, der ønsker at udvikle og muliggøre indførelsen af ny produktionsteknologi.

Fonden yder finansiering både i form af lån, tilskud og garantier. Disse muligheder kan ligeledes kombineres.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	NOK 700 millioner årligt
Finansieringsrate	Variierende baseret på projektets bidrag i kg til reduktionen af NO _x udslip
Næste indkaldelse	Ansøgninger behandles løbende under Styremøderne i Fonden

NO_x fonden er en fond etableret af 15 samarbejdende erhvervsorganisationer med det formål at reducere NO_x udslippet i den norske maritime sektor. Hidtil har fonden bidraget til en NO_x reduktion på 30.000 tons, mens der er sat et mål om at reducere med yderligere 4.000 tons inden udgangen af 2017.

Som medlem af den norske miljøaftale for reduktionen af NO_x udslip, opnår virksomheder ret til at søge om økonomisk støtte til tiltag, der reducerer NO_x udslippet. Der kan søges om støtte til et eller flere tiltag pr. enhed, dvs. fartøjet, installationer eller industri-anlæg.

Ansøgninger til NO_x fonden prioriteres efter følgende kriterier:

- Hurtig implementering
- Stor sandsynlighed for implementering
- Stor og omkostningseffektiv NO_x reduktion
- Tiltag hvor gennemførelsen er afhængig af tilskud
- Komplette ansøgninger
- Projekter hvor ansøgeren betaler NO_x afgift
- Ved flere projekter af samme kvalitet, prioriteres de først fremsendte

Støtte fra NO_x-fonden er betinget af at projektet ikke har modtaget støtte fra norske statslige støtteordninger og at projektet ikke er udløst af myndighedspålagte krav. Støtte fra for eksempel Innovasjon Norge eller Forskningsrådet i tidlige faser af udviklingen af et nyt produkt med indvirkning på NO_x-udslippet, vil ikke hindre støtte fra NO_x-fonden når det endelige tiltag er modent til markeds lancering.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	Ikke relevant
Finansieringsrate	Skattefradrag på 18-20 %
Næste indkaldelse	Indkaldelsen er løbende

SkatteFUNN er en skattefradragsordning, som sikrer godkendte virksomheder med et forsknings- og/eller udviklingsprojekt (FoU-projekter), eller virksomheder der planlægger et sådant projekt, et skattefradrag.

Gennem SkatteFUNN kan små og mellemstore virksomheder få skattefradrag for 20% af projektomkostningerne gennem skatteopgørelsen. Store virksomheder kan få et skattefradrag for 18% af projektomkostningerne. Alle virksomhedsformer kan søge om SkatteFUNN-godkendelse, og den enkelte virksomhed vælger selv indenfor hvilket tema deres projekt skal ligge.

Virksomheder inden for alle sektorer kan ansøge om SkatteFUNN-godkendelse, men et støttet projekt skal altid have som formål at skabe ny viden eller nye erfaringer i forbindelse med udviklingen af nye produkter, tjenester eller produktionsprocesser.

For at kunne søge SkatteFUNN skal en virksomhed være registreret i Brønnøysundregistrene med eget organisationsnummer og være skattepligtig i Norge.

Der er intet krav til samarbejde i projekter støttet af SkatteFUNN. Virksomhederne vælger selv om de vil gennemføre projekterne egenhændigt eller i samarbejde med andre virksomheder. I tilfælde af et samarbejde skal hver deltager indsende selvstændige SkatteFUNN ansøgninger for at kunne opnå skattefradrag.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	NOK 28 millioner i 2016
Finansieringsrate	Maksimum 500.000 årligt
Næste indkaldelse	Indkaldelsen er løbende

Merkurprogrammet er et støtteprogram, der tager imod ansøgninger til opgradering eller etablering af brændstofanlæg i landdistrikter. Ordningen gælder primært brændstofanlæg relateret til butikker. Vilklårene ekskludere ikke biogas, men foreløbig er der kun blevet anmodet om støtte til anlæg for benzin og diesel.

Programmet er baseret på troen på at god service er en forudsætning for at skabe attraktive lokalsamfund i hele landet. I Norge oplever mange lokalsamfund problemer med at fastholde tilbud om salg af brændstof, hvorfor ordningen siden 2012 har tilbudt investeringsstøtte til brændstofanlæg.

Kommunal og Moderniseringsdepartementet er forpligtiget til at forbedre de servicetilbud, der udbydes i landdistrikterne. Investeringsstøtten skal derfor sikre adgangen til brændstof i de mest perifere områder af landdistrikterne. Mange købmandsforretninger tilbyder i dag brændstof som en ekstra service. Støtteordningen skal derfor først og fremmest medvirke til at opgradere de eksisterende anlæg. Dog er det også mulig at få tilskud til etableringen af nye anlæg, hvis dette er nødvendig for at sikre befolkningen i lokaldistrikterne lige adgang til brændstof.

Der er i 2016 afsat NOK 28 millioner til investeringsstøtte og til udviklings- og aktivitetsstøtte til landdistriktsbutikker og investeringsstøtte for at sikre adgangen til brændstoffer i alle distrikter. Hvert brændstofanlæg kan dog maksimalt opnå NOK 500.000 i støtte pr. år.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	NOK 36 millioner
Finansieringsrate	Afhænger af projektet og ansøger
Næste indkaldelse	Indkaldelsen er løbende

Transport 2025 er det norske Forskningsråds strategiske satsning på forskning og innovation inden for transportområdet.

Programmets hovedformål er at bidrage med viden og løsninger til udvikling af et holistisk og fremtidsorienteret transportsystem til at imødekomme erhvervslivets og samfundets behov for effektiv og bæredygtig transport. Programmet ynder at gøre dette ved at skabe forandring og være et knudepunkt i norsk transportforskning. Det betyder, at stimulere samarbejdet mellem forskellige aktører i norsk transportforskning. Programmet vil lette processen for forskning af høj kvalitet og relevans inden for sektoren, og fremme og støtte projekter og aktører, der udviser stor vilje til at tage risici og evne til at innovere.

Under programmet findes der tre hovedprioriteter:

- 1) En innovationsdrevet transportsektor
- 2) Et bæredygtigt transportsystem som bidrager til mindre udslip af klimagasser og mindre forurening af det lokale miljø
- 3) Et transportsystem for fremtidsrettet by- og regional-udvikling.

Programmet er en tiårig satsning med et indikativt budget på NOK 36 millioner, som hovedsageligt finansieres af Samferdselsdepartementet.

Programmet finansier projekter, processer og aktiviteter i forbindelse med de udvalgte prioriteter. Disse vil kollektivt bidrage til en omfattende forståelse af og / eller ændring af transportsystemet. Transport 2025 understøtter ikke udvikling og anvendelse af energibærere og energisystemer i transport sammenhæng, da det er omfattet af programmet ENERGIX.

For at tilskynde innovation og fornyelse er det nødvendigt at muliggøre forskellige former for interaktion og netværk mellem forskningsinstitutter, virksomheder, offentlige institutioner og finansieringsorganer. Programmet vil derfor finansiere forskellige former for netværk, mødesteder og begivenheder til at øge samarbejdet i hele værdikæden. Desuden kræver Transport 2025, at forskningsprojekter, der finansieres af programmet, skal have tætte forbindelser og dialog med brugere af forskningen.

For at mobilisere aktører til øget internationalt samarbejde og øget deltagelse i Horizon 2020-programmet vil programmet støtte forskellige projekter, der bygger på dette. Mulige foranstaltninger omfatter yderligere økonomisk støtte til de norske deltagere i EU-projekter og støtte til deltagelse i strategiske processer på den europæiske forskningsarena.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløp	NOK 800 millioner indtil 2019
Finansieringsrate	Afhænger af projektet og ansøger
Næste indkaldelse	Indkaldelsen er løbende

Brukerstyrt Innovasjonsarena (BIA) har til formål at fremme norsk erhvervslivs evne og vilje til innovation ved at støtte Forsknings- og Udviklingsprojekter (FoU) som tager udgangspunkt i virksomhedernes egne strategier og udfordringer, uafhængigt af område eller tema.

BIA organiserer en åben konkurrencepræget arena for "Innovationsprojekter i erhvervslivet" hvor projekter får støtte efter en vurdering med hovedvægt på forskningsindhold, graden af innovation og potentiale for værdiskabelse og samfundsfordele.

BIA skal sikre at Forskningsrådet har et tilbud til alle dele af det norske erhvervsliv, der ønsker at udnytte FoU'er til at blive mere innovative, mere konkurrencedygtige og mere internationalt orienterede. BIA vil derfor fungere i samspil med SkatteFUNN-ordningen og øvrige programmer og virkemidler i og uden for Forskningsrådet rettet mod FoU-baseret innovation.

For at bidrage til målet om at løse de norske forretningsmæssige udfordringer, der er forbundet med innovation og værdiskabelse i en konkurrencesituation præget af internationale markeder og samfundsmæssige udfordringer af global karakter, sigter programmet mod at opnå resultater i form af:

- Øget satsning på forskningsbaseret innovation i erhvervslivet
- Hæve ambitions- og kompetenceniveauet i virksomhedernes eget FoU arbejde
- Højne kvaliteten i nationale FoU-miljøer, som benyttes til innovation i erhvervslivet.

Når ansøgningerne bedømmes, vil der derfor hovedsageligt lægges vægt på projekter der:

- Kræver ekspertise og ressourcer ud over selskabernes kompetence, og at de indebærer større risiko end virksomhederne kan forventes at påtage sig på egen hånd
- Sikre at virksomhedernes egne strategier og prioriteter kan stå i fokus ved udformning af projekterne
- Kommer igennem en udvælgelsesproces hvor de bedste projekter udvælges uafhængigt af tematisk indhold og branchemæssig tilknytning.
- At bevilgede projekter fastholder fokus på værdiskabelse og fungerer som best practice eksempler for forskningsbaseret innovation.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	NOK 132,5 millioner årligt
Finansieringsrate	Afhænger af projektet og ansøger
Næste indkaldelse	Indkaldelsen er løbende

Innovationsprogrammet MAROFF støtter forskning og viden, som vil bidrage til innovation og skabelse af miljømæssig værdi i de maritime erhverv i Norge. Programmet blev startet i 2010 og løber frem til 2019.

Programmets hovedformål er at bidrage til realiseringen af regeringens maritime strategi for fremme af innovation og skabelse af miljømæssig værdi i de maritime erhverv. Programmet vil bidrage til udvikling af de maritime virksomheder og forskningsinstitutioners videns fordele, og støtter projekter, der er orienteret mod forskningsmæssige udfordringer, der er nødvendige for at støtte de tre centrale innovationsområder:

- Miljø
- Avanceret logistik og transport
- Krævende miljøvenlige maritime operationer

MAROFF henvender sig særligt til shippingbranchen, skibsbygningsindustrien og tjenesteudbydere samt leverandører af udstyr til alle typer af skibe og akvakulturanlæg. Desuden støtter MAROFF også forskning i teknologiske og samfundsvidenskabelige temaer af betydning for den maritime industri i Norge.

MAROFF tilbyder støtte til følgende former for projekter:

- Innovationsprojekter i erhvervslivet
- Kompetenceprojekter i erhvervslivet
- Forprojekter
- Begivenhedsstøtte

Tematisk overlappinger mellem nationalt finansieret forskning og EU-forskning gør det muligt at bruge nationale midler til at opbygge ekspertise i virksomheder og forskningsinstitutioner, således at disse kan slutte sig til større konsortier og om muligt opnå støtte fra EU.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	NOK 500 millioner
Finansieringsrate	Afhænger af projektet og ansøger
Næste indkaldelse	Indkaldelsen er løbende

ENERGIX programmet støtter forskning i vedvarende energi, energieffektivitet, energi og energipolitik. Det er et vigtigt instrument i gennemførelsen af den nationale FoU-strategi Energi21 og andre energipolitiske mål. ENERGIX er en efterfølger til RENERGI programmet.

Programmet henvender sig til norske virksomheder og forsknings- og kompetenceinstitutioner, som kan bidrage til langsigtet kompetenceopbygning for at videreudvikle energibranchen og tilknyttede brancher som forsyningsbranchen.

ENERGIX søger at støtte en bæredygtig omstrukturering af energisystemet for at opfylde det øgede udbud af vedvarende energi, øge effektiviteten og fleksibiliteten og opnå tættere integration med andre lande i Europa.

ENERGIX skal generere ny viden og løsninger, der er på forkant med udviklingen og målrettes 5 vigtige mål om at:

- Skabe bæredygtig og effektiv udnyttelse af nationale vedvarende energikilder
- Reduktion af norske og globale drivhusgasemissioner
- Sikre den nationale forsyningsikkerhed
- Styrke innovation i erhvervslivet
- Udvikle norske forskningsmiljøer

ENERGIX tilbyder støtte til følgende former for projekter:

- Kompetenceprojekter i erhvervslivet
- Forprojekter
- Innovationsprojekter i erhvervslivet

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	NOK 188 millioner
Finansieringsrate	Afhænger af projektet og ansøger
Næste indkaldelse	Indkaldelsen er løbende

VRI er Forskningsrådets særlige satsning på innovation gennem samarbejde. VRI skal udvikle kendskabet til og evnerne indenfor samarbejds- og innovationsprocesser i regionerne og fremme forskningsbaseret innovation i norsk erhvervsliv.

Programmet søger at opnå dette gennem:

- Styrkelse af samarbejdet vedr. videndeling mellem virksomheder, forskningsmiljøer og offentlige aktører
- Mobilisering og øgning af kvaliteten af de forskningsbaserede udviklingsprocesser i virksomheder, offentlige virksomheder, netværk og regioner
- Gennemførelse af innovationsfaglig forskning med regional betydning.

Programmet er opdelt i to dele: samarbejdsprojekter og innovationsforskning. Samarbejdsprojekter skal sikre god videndeling mellem virksomheder, forskningsmiljøer og offentlige aktører, samt styrke de regionale innovationssystemer. VRI skal være drivkraft for forskningsbaserede udviklingsprocesser og frembringe gode forskningsprojekter til regionale, nationale og internationale finansieringsordninger. I samarbejdsprojekterne defineres delmålene af de regionale samarbejdsprojekter med udgangspunkt i regionens indsatsområder.

Innovationsforskningsprojekter skal have regional betydning og forbedre videngrundlaget inden for innovationsarbejdet. VRI finansierer innovationsfaglige forskningsprojekter og den innovationsfaglige forskerskole NORSI, Norwegian Research School in Innovation. For innovationsprojekter skal projekterne have høj videnskabelig kvalitet og bidrage til videnudvikling nationalt og internationalt gennem bl.a. videnskabelige publikationer. Desuden skal projekterne bidrage til relevant videnudvikling for og med aktører, der driver udvikling og gennemførelse af innovationspolitik regionalt og internationalt.

Fsva. finansieringen berammes $\frac{3}{4}$ af budgettet til samarbejdsprojekter, mens den resterende $\frac{1}{4}$ er berammet til innovationsforskning og synteseprojekter.

Programmet er særligt rettet mod Fylkeskommuner og det regionale partnerskab; virksomheder; højskoler, universiteter og andre FoU miljøer; samt den offentlige sektor.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	NOK 45 millioner
Finansieringsrate	Individuelt baseret på det enkelte projekt
Næste indkaldelse	Indkaldelsen er løbende

Enova er en norsk støtteordning under Olie- og Energidepartementet som blev oprettet i 2001 for at bidrage til omlægningen af det norske energiforbrug og energiproduktionen. Enova har til formål at implementere denne miljøvenlige omlægning, samt at bidrage til udviklingen af energi- og klimateknologi gennem økonomisk støtte og rådgivning.

Enova finansieres af midler fra Energifonden og de tilgængelige midler skal benyttes til bedst muligt og mest omkostningseffektivt at opnå de norske myndigheders målsætninger på området.

Under Enova ydes der støtte indenfor flere forskellige programmer, der kan relateres til biogas, herunder støtte til produktion af biogas og biodrivmidler, samt støtte til ny energi- og klimateknologi i transport.

Under programmet "Støtte til etablering af produktionsanlæg for biogas og biodrivmidler i Norge" ydes der støtte til anlæg der udnytter affald, lignocellulosemateriale eller celluloseholdige materialer, der ikke er mad, så som råmateriale i produktionen. For at kunne opnå støtte skal produktionen opfylde minimumskravene til reduktion af udledningen af drivhusgasser, der gælder for brændstoffer fra den 1. januar 2018.

Indsendte ansøgninger prioriteres efter, i hvilket omfang de opfylder følgende punkter:

- Høj energieffektivitet i forhold til den ydede støtte (kWh/støtteudgifter)
- Dokumenteret gennemførelsevne, det vil sige:
  - Projekter, der kan verificere teknologi, forretning og marked
  - Projekter med realistiske planer for organisering, finansiering og projektgennemførelse
  - Projekter hvor der foreligger statslige godkendelser
  - Projekter med veldokumenterede planer for drift og vedligeholdelse
  - Projekter baseret på realistiske økonomiske antagelser

Under programmet "Støtte til energi- og klimateknologi i transport" ydes der støtte til ny energi- og klimateknologi inden for transportsektoren, som vil bidrage til at reducere omkostninger og risici for dem, der ønsker at indføre teknologier og løsninger, som er nye eller ikke er blevet taget i brug i Norge.

Støtten giver mulighed for fuldskala tests og sikrer operationel erfaring under virkelige driftsforhold. Gennem demonstration vil nye løsninger blive kendt blandt potentielle brugere og derved mindskes de eksisterende barrierer for deres ibrugtagning. Teknologien skal kunne bidrage til ændringer i markedet og derigennem resultere i drivhusgasreduktioner eller forbedret forsyningssikkerhed.

Godkendte projekter skal resultere i investeringer i konkrete fysiske installationer og have et klart defineret innovativt mål. Dette kan være i form af:

- Reducerede omkostninger
- Øget effektivitet
- Udnyttelse af nye energikilder
- Reduceret energiforbrug og/eller emissioner

Enova er en investeringsstøtteordning, og støttemidlerne beregnes individuelt for hvert projekt. Ansøgere kan søge om den støtte, der er nødvendig for at sikre en positiv investeringsbeslutning. Fonden er underlagt statsstøttereglerne, hvilket derfor kan sætte en lovgivningsmæssig grænse for det maksimale støttebeløb, der kan opnås.

Ekstraomkostninger: Fonden yder midler til at understøtte dele af de ekstraomkostninger implementeringen af energi foranstaltning indebærer. Ansøgere skal derfor redegøre for alternativet til at foretage de nødvendige investeringer. Ekstraomkostningerne er da merudgiften til de nødvendige investeringer i forhold til den givne mulighed.

Fonden bidrager til at støtte projekter, der ellers ikke ville være blevet gennemført på grund af manglende kommerciel rentabilitet. Støtten vil være begrænset til at dække det normale afkast for virksomheden og / eller industrien, der opereres inden for. Der ydes ikke støtte til omkostninger til forskning og udvikling, finansielle omkostninger, køb af ejendom eller uforudsete omkostninger. Der ydes heller ikke støtte til omkostninger dateret før indsendelse af ansøgningen.

Ansøgningsprocessen er løbende, med ingen fast ansøgningsfrist. Normalt behandles alle ansøgninger inden for 8 uger.

Geografisk område	Norge
Totale støttebeløb	NOK 210 millioner årligt pr. regional fond
Finansieringsrate	Varierende for hver indkaldelse
Næste indkaldelse	Varierende for hver regional fond

De regionale forskningsfonde har til formål at mobilisere en øget FoU indsats og styrke forskningen i regional innovation og udvikling. Norge er delt i syv fondsregioner, hvor hver enkelt projekt skal søge under den regionalfond de tilhører geografisk.

De regionale forskningsfonde har til formål at støtte op om regionernes prioriterede indsatsområder. Indenfor disse områder skal de ligeledes bidrage til langsigtet og grundlæggende kompetenceopbygning i relevante forskningsmiljøer. Målet er at udvikle gode og konkurrencedygtige forskningsmiljøer i alle fylkeskommuner.

Fondene skal desuden møde regionernes FoU behov gennem støtte til FoU projekter initieret af virksomheder, offentlige virksomheder, universiteter, højskoler og forskningsmiljøer.

De regionale forskningsfonde har som formål at:

- Styrke forskning i regional innovation og udvikling.
- Mobilisere til en øget FoU indsats i regionerne
- Bidrage til øget forskningskvalitet og udvikling af gode og konkurrencedygtige FoU miljøer i regionerne
- Skabe udviklings- og læringsarenaer hvori de regionale erfaringer kan drøftes i relation til nationale og internationale kundskaber og aktiviteter
- Sørge for tæt samarbejde mellem aktiviteter i regionerne og deres relationer til andre nationale og internationale programmer og aktiviteter.

De regionale forskningsfonde kan ansøges under fem forskellige ansøgningstyper:

- 1) Regional kvalificeringsstøtte,
- 2) Regionale virksomhedsprojekter,
- 3) Regionale offentlige projekter,
- 4) Regionale forskningsprojekter og
- 5) Regionale institutionsprojekter

Fagområderne/temaerne, målgruppen, projektperioden og de tilgængelige midler for hver enkelt indkaldelse bestemmes af fondsstyret indenfor de rammer der er nedsat for fonden.

Bibliografi

- Botnia-atlantica.eu, (2016). *Framsida » Botnia-Atlantica*. [online] Available at: <http://www.botnia-atlantica.eu/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Centraldenmark.eu, (2016). *Interreg 5 A: Øresund og Kattegat-Skagerrak - Central Denmark - Midtjyllands EU-kontor i Bruxelles*. [online] Available at: <http://www.centraldenmark.eu/eu-tilskud/interregionaltsamarbejde/interreg-5-a-oresund-og-kattegat-skagerrak/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Danmarks Grønne Investeringsfond, (2016). *Danmarks Grønne Investeringsfond - lån til grøn omstilling*. [online] Available at: <http://gronfond.dk/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Ec.europa.eu, (2016). *Environment - LIFE: About LIFE*. [online] Available at: <http://ec.europa.eu/environment/life/about/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Ecoinnovation.dk, (2016). *Tilskudsordning miljøteknologi mst*. [online] Available at: <http://ecoinnovation.dk/mudp-indsats-og-tilskud/finansiering-og-tilskud/tilskud-under-mudp/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Eeagrants.org, (2016). *EEA Grants*. [online] Available at: <http://eeagrants.org/Who-we-are/EEA-Grants> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Energimyndigheten.se, (2016). *FFI Energi & Miljø*. [online] Available at: <http://www.energimyndigheten.se/utlysningar/ffi-energi--miljo/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Energimyndigheten.se, (2016). *Förnybara drivmedel och system 2014-2017*. [online] Available at: <http://www.energimyndigheten.se/forskning-och-innovation/forskning/transporter/biodrivmedel/program/fornybara-drivmedel-och-system-2014-2017/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Energimyndigheten.se, (2016). *Forskningsprogrammet Förnybara drivmedel och system*. [online] Available at: <http://www.energimyndigheten.se/utlysningar/utlysning-forskningsprogrammet-fornybara-drivmedel-och-system/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Energistyrelsen, (2016). *EUDP - Energiteknologisk udvikling og demonstration*. [online] Available at: <http://www.ens.dk/ny-teknologi/eudp-energiteknologisk-udvikling-demonstration> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Enova.no, (2016). *Støtte til biogass og biodrivstoff - Enova*. [online] Available at: <http://www.enova.no/finansiering/naring/programtekster/stotte-til-biogass-og-biodrivstoff/245/2163/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Enova.no, (2016). *Støtte til ny energi- og klimateknologi i transport - Enova*. [online] Available at: <http://www.enova.no/finansiering/naring/programtekster/stotte-til-ny-energi--og-klimateknologi-i-transport/245/2142/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Enova.no, (2016). *Støtte til ny energi- og klimateknologi i transport - Enova*. [online] Available at: <http://www.enova.no/finansiering/naring/transport/stotte-til-ny-energi--og-klimateknologi-i-transport/1038/0/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Erhvervsstyrelsen, (2016). *National Programme for the EU's Regional Fund*. [online] Available at: https://regionalt.erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/Program_Regional-fonden_2014_2020_0.pdf [Accessed 26 Jan. 2016].

- Eu.tillvaxtverket.se, (2016). *Ansöka - Vägledning för stödmottagare för att ansöka om finansiering för sitt projekt inom ramen för Tillväxtverkets EU-program - EU-programmen*. [online] Available at: <http://eu.tillvaxtverket.se/ansoka.4.4e043d611454b1662ff7c8a.html> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Eu.tillvaxtverket.se, (2016). *Att ansöka om stöd - EU-programmen*. [online] Available at: <http://eu.tillvaxtverket.se/ansoka/attansokaomstod.4.63d855b314a67290039effe6.html> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Eu.tillvaxtverket.se, (2016). *Tillväxtverkets EU-program - Nationella regionalfondsprogrammet - EU-programmen*. [online] Available at: <http://eu.tillvaxtverket.se/programmen/nationellaregionalfondsprogrammet.4.2fb8c83014597db7ce9632c7.html> [Accessed 29 Jan. 2016].
- Forskningsrådet, (2016). *Programplan 2014-2017*. [online] Available at: <http://file:///C:/Users/Natasja/Downloads/VRIprogramplan2014-17web.pdf> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Forskningsrådet, (2016). *Programplan 2015-2014 - Transport 2025*. [online] Available at: <http://file:///C:/Users/Natasja/Downloads/Godkjentprogramplanonlinepublisering.pdf> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Forskningsrådet, (2016). *Programplan for MAROFF (2010-2019)*. [online] Available at: <http://file:///C:/Users/Natasja/Downloads/maroffprogramplan20102019web.pdf> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Forskningsrådet, (2016). *Revidert programplan for Brukerstyrt innovasjonsarena*. [online] Available at: <http://file:///C:/Users/Natasja/Downloads/RevidertProgramplanBIAWEB.pdf> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Forskningsradet.no, (2016). *Om programmet - ENERGIX*. [online] Available at: http://www.forskningsradet.no/prognett-energix/Om_programmet/1253980140060 [Accessed 26 Jan. 2016].
- Forskningsradet.no, (2016). *Om programmet - MAROFF*. [online] Available at: http://www.forskningsradet.no/prognett-maroff/Om_programmet/1228296528805 [Accessed 26 Jan. 2016].
- Horizon 2020, (2016). *Secure, Clean and Efficient Energy*. [online] Available at: http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2016_2017/main/h2020-wp1617-energy_en.pdf [Accessed 26 Jan. 2016].
- Horizon 2020, (2016). *Secure, Clean and Efficient Energy - Horizon 2020 - European Commission*. [online] Available at: <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/secure-clean-and-efficient-energy> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Horizon 2020, (2016). *Smart, Green and Integrated Transport - Horizon 2020 - European Commission*. [online] Available at: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/smart-green-and-integrated-transport> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Horizon 2020, (2016). *Work Programme 2014-2015 - Smart, Green and Integrated Transport*. [online] Available at: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2014_2015/main/h2020-wp1415-transport_en.pdf [Accessed 26 Jan. 2016].
- Innovasjon Norge, (2016). *Om Innovasjon Norge*. [online] Available at: <http://www.innovasjon-norge.no/no/Om-Oss/omoss/#.Vpi-YhUrKUm> [Accessed 26 Jan. 2016].

- Innovation and Networks Executive Agency, (2016). *CEF Transport - Innovation and Networks Executive Agency - European Commission*. [online] Available at: <https://ec.europa.eu/inea/en/connecting-europe-facility/cef-transport> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Innovation and Networks Executive Agency, (2016). *2015 CEF Transport General Call - Innovation and Networks Executive Agency - European Commission*. [online] Available at: <https://ec.europa.eu/inea/en/connecting-europe-facility/cef-transport/apply-funding/2015-cef-transport-general-call> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Innovationsfonden, (2016). *Retningslinjer for Store Projekter 2015*. [online] Available at: <http://innovationsfonden.dk/sites/default/files/download/2015/03/04/Retningslinjer-store%20projekter-fase1-2015-final.pdf%20-%20Adobe%20Acrobat%20Pro.pdf> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Innovationsfonden, (2016). *Transport og infrastruktur | Innovationsfonden*. [online] Available at: <http://innovationsfonden.dk/da/soegemulighed/transport-og-infrastruktur-0> [Accessed 25 Feb. 2016].
- Innovationsfonden.dk, (2016). *Inden I søger | Innovationsfonden*. [online] Available at: <http://innovationsfonden.dk/da/ansoegningsmateriale> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Interreg Baltic Sea Region, (2016). *Programme Manual 2014-2020*. [online] Available at: https://www.interreg-baltic.eu/fileadmin/user_upload/how-to-apply/1_call_step_1/1-3-Programme_Manual.pdf [Accessed 26 Jan. 2016].
- Interreg Europe, (2016). *Home*. [online] Available at: <http://www.interregeurope.eu/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Interreg North Sea Region, (2016). *General Guidance for project applicants*. [online] Available at: <http://www.northsearegion.eu/media/1080/guidance-note-for-call-1-final.pdf> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Interreg.no, (2015). *Interreg Botnia-Atlantica | Interreg.no*. [online] Available at: <http://interreg.no/utlysninger/botnia-atlantica-tredje-utlysning-2/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Interreg-baltic.eu, (2016). *Interreg Baltic Sea Region: Home*. [online] Available at: <https://www.interreg-baltic.eu/home.html> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Interreg-oks.eu, (2016). *Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak - Startside*. [online] Available at: <http://interreg-oks.eu/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Merkur-programmet, (2016). *Drivstoff*. [online] Available at: <http://merkur-programmet.no/drivstoff> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Mistra.org, (2016). *Mistra Innovation: Third call for proposals 2015-2019 - Mistra*. [online] Available at: <http://www.mistra.org/en/mistra/application-calls/ongoing-application-calls/mistra-innovation-third-call-for-proposals-2015-2019.html> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Mistrainnovation.se, (2016). *Mistra Innovation - Mistra*. [online] Available at: <http://www.mistrainnovation.se/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Moderniseringsdepartementet, K. (2015). *Tilskuddsbrev til fylkeskommunene, post 60, 2015*. [online] Regjeringen.no. Available at: <https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/kmd/tildelingsbrev-tilskuddsbrev/fylkeskommunene-post-60-2015/id2357847/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Nefco.org, (2016). *Nordic Environmental Development fund - NMF | Nefco*. [online] Available at:

- http://www.nefco.org/financing/nordic_environmental_development_fund_nmf [Accessed 26 Jan. 2016].
- Nefco.org, (2016). *The Investment Fund | Nefco*. [online] Available at: http://www.nefco.org/financing/the_investment_fund [Accessed 26 Jan. 2016].
- Nho.no, (2016). *Næringslivets NOx-fond*. [online] Available at: <https://www.nho.no/Prosjekter-og-programmer/NOx-fondet/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Nib.int, (2015). *Nordic Investment Bank - About NIB*. [online] Available at: http://www.nib.int/about_nib [Accessed 26 Jan. 2016].
- Nib.int, (2015). *Nordic Investment Bank - Lending*. [online] Available at: <http://www.nib.int/loans> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Nib.int, (2016). *Nordic Investment Bank*. [online] Available at: http://www.nib.int/nib_in_brief/den_nordiske_investeringsbank [Accessed 26 Jan. 2016].
- Northsearegion.eu, (2016). *interreg vb north sea region programme*. [online] Available at: <http://www.northsearegion.eu/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- noxfond.no, (2016). *Søknad om støtte til NOx-reduserende tiltak - Veiledning*. [online] Available at: <https://www.nho.no/siteassets/nhos-filer-og-bilder/filer-og-dokumenter/nox-fondet/slik-soker-du-stotte/veiledning-06.01.16-versjon-6.1.pdf> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Regionale Forskningsfond, (2016). *Retningslinjer for regionale forskningsfond*. [online] Available at: <http://file:///C:/Users/Natasja/Downloads/Retningslinjer-for-regionale-forskningsfond-070413oppdatertoffentligsttte290115L8960072.pdf> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Regionaleforskningsfond.no, (2016). *Om regionale forskningsfond - RFFALLE*. [online] Available at: http://www.regionaleforskningsfond.no/prognett-rff-hovedside/Om_regionale_forskningsfond/1253954088889 [Accessed 26 Jan. 2016].
- Regionaleforskningsfond.no, (2016). *Regionale forskningsfond - RFFALLE*. [online] Available at: <http://www.regionaleforskningsfond.no/servlet/Satellite?c=Page&pagename=rff-hovedside/Hovedsidemal&cid=1253954088866> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Regionalforvaltning.no, (2016). *Startside*. [online] Available at: <https://regionalforvaltning.no/Startside/Velkommen.aspx> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Regionalt.dk, (2015). *Om EU's Regionalfond og Socialfond 2014-2020*. [online] Available at: <https://regionalt.erhvervsstyrelsen.dk/om-regionalfonden-og-socialfonden> [Accessed 26 Jan. 2016].
- regjeringen.no, (2016). *Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling*. [online] Available at: <https://www.regjeringen.no/contentassets/0318876218914f51a36570d9b9af8c42/vedlegg-1-fylkesfordeling-2015.pdf> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Skattefunn.no, (2016). *Skattefunn*. [online] Available at: http://www.skattefunn.no/prognett-skattefunn/Hva_er_SkatteFUNN/1253987672438?lang=no [Accessed 26 Jan. 2016].
- Vf.dk, (2016). *Skal du bruke penge til vækst?*. [online] Available at: <http://www.vf.dk/> [Accessed 26 Jan. 2016].
- Vinnova.se, (2016). *Energi och miljö - Vinnova*. [online] Available at: <http://www.vinnova.se/sv/ffi/FFI-PROGRAM/FFI---Energi--Miljo/> [Accessed 26 Jan. 2016].

Vinnova.se, (2016). *Innovationsprojekt i företag - Vinnova*. [online] Available at: <http://www.vinnova.se/sv/Ansoka-och-rapportera/Utlysningar/Effekta/Innovationsprojekt-i-foretag/> [Accessed 26 Jan. 2016].

BioGas2020

Om Biogas2020

Biogas2020 er et grænseoverskridende samarbejde for biogas udvikling i Øresund-Kattegat-Skagerrak. Projektet vil samle den aktuelle spredte viden om biogas under en enkelt, stærk, samarbejds-plattform. Målet er at skabe synergier og partnerskaber, der udvikler viden om biogas, og skabe grundlaget for bæredygtig produktion og øget efterspørgsel.

Gennem samarbejde har Øresund-Kattegat-Skagerrak-området gode forudsætninger for at nå den kritiske masse, der kræves for at skabe et levedygtigt marked for biogas. Gennem et bredt partnerskab, vil Biogas2020 derfor arbejde med hele værdikæden - fra udvinding til anvendelse.

<http://biogas2020.se/>

Kontakt holdet bag rapporten

NTU ApS
Projektleder – Phuong Ninh
Vestre Havnepromenade 5, 4 sal
9000 Aalborg
Danmark

Tlf.: +45 99 30 00 16

E-mail:

pn@ntu.eu

biogas@ntu.eu